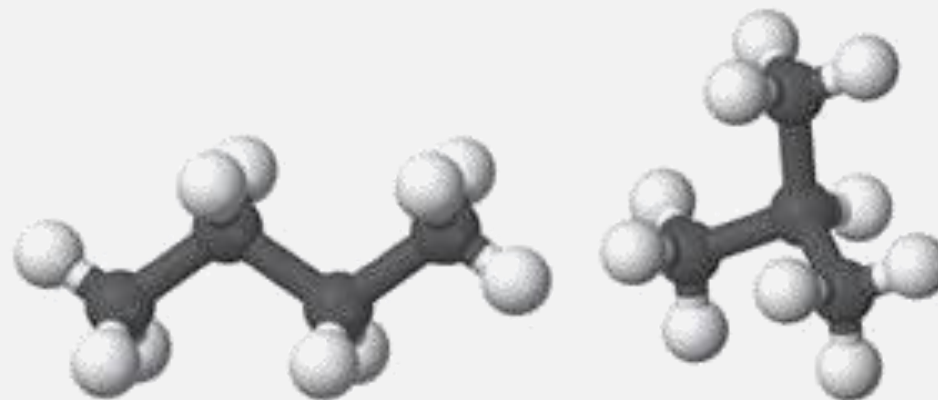

СИСТЕМАТИЧНА НОМЕНКЛАТУРА І ІЗОМЕРІЯ АЛКАНІВ

Щоб правильно називати алкани розгалуженої будови, треба знати назви замісників (розгалуження).

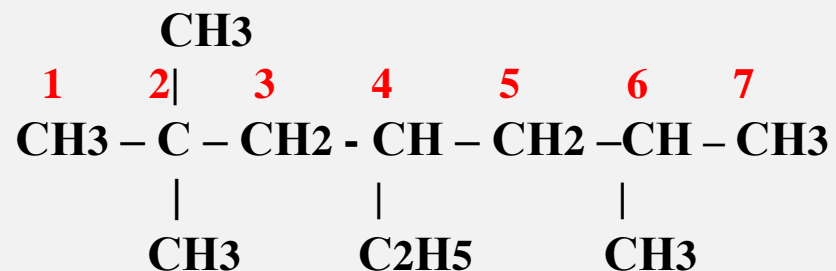
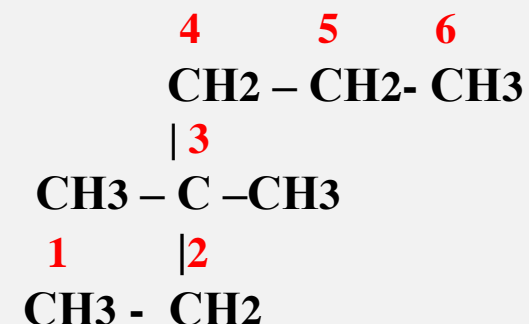
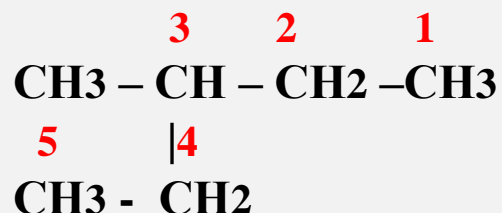
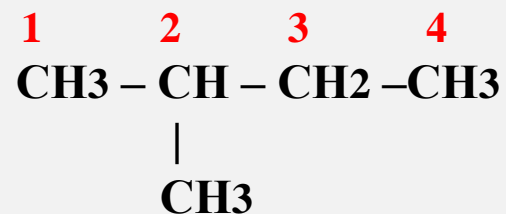
Замісник – атом або група атомів, що заміщують у головному карбоновому ланцюзі один або кілька атомів Карбону.

гомолог	ан	замісник	ил
CH_4	метан	CH_3	метил
C_2H_6	етан	C_2H_5	етил
C_3H_8	пропан	C_3H_7	пропіл
C_4H_{10}	бутан	C_4H_9	бутил
C_5H_{12}	пентан	C_5H_{11}	пентил

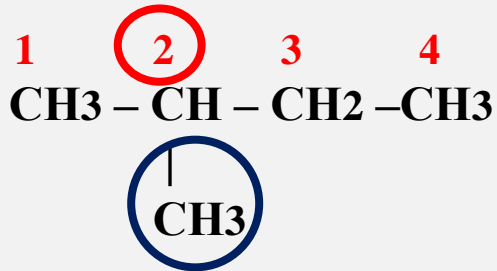
АЛГОРИТМ УТВОРЕННЯ НАЗВ АЛКАНІВ

1. Вибираємо найдовший карбоновий ланцюг із найбільшою кількістю розгалужень.

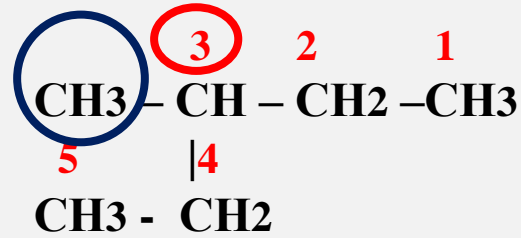
2. Нумеруємо атоми Карбону, починаючи з того кінця, до якого замісник розташований найближче.

3. Місце замісників позначаємо цифрами (локантами), що вказують положення замісників у головному карбоновому ланцюзі.

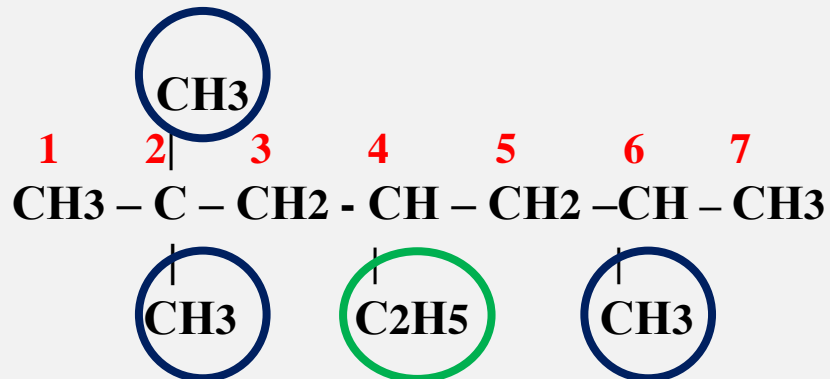

2- ...

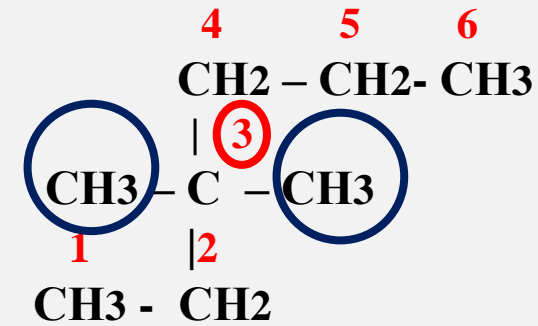

3- ...

Якщо замісники різні, цифри їх положення вказуються окремо:

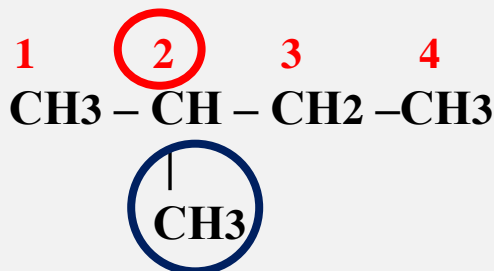
Якщо біля одного атома Карбону розміщені два однакових замісники, цифри їх положення вказуються двічі:

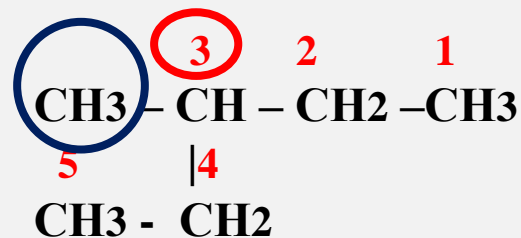
3,3 - ...

4 - ... - 2,2,6 - ...

4. Кількість однакових замісників позначаємо префіксами –ди (два однакових замісника) , -три (три однакових замісника), -тетра- (чотири) і т.ін.

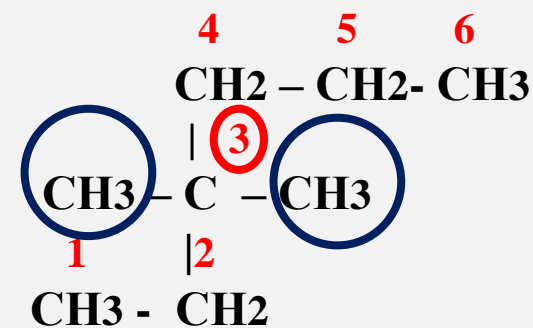

2- ...

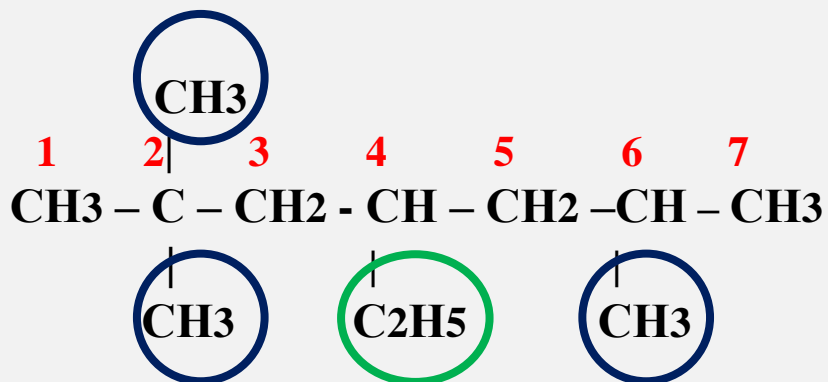
3- ...

Якщо біля одного атома Карбону розміщені два однакових замісники, цифри їх положення вказуються двічі:

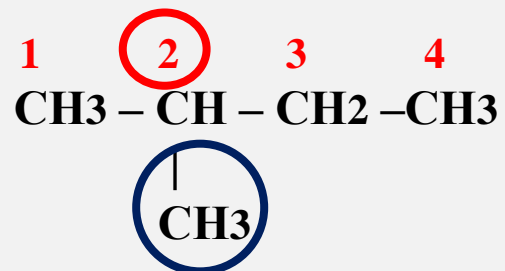
3,3 - ди...

Якщо замісники різні, цифри їх положення вказуються окремо:

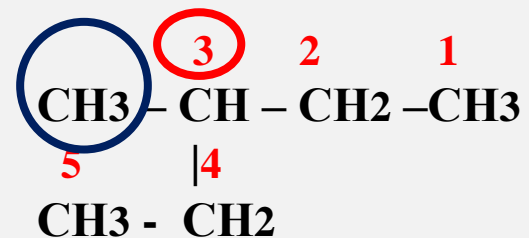

4 - ... - 2,2,6- три...

5. Назви замісників ставимо перед назвою сполуки в алфавітному порядку.

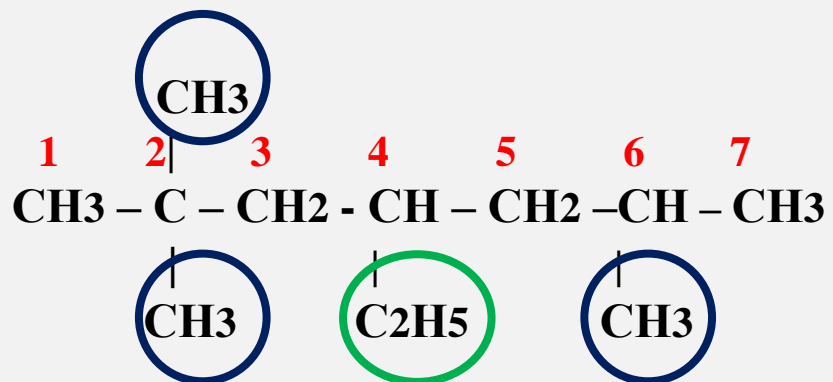

2- метил...

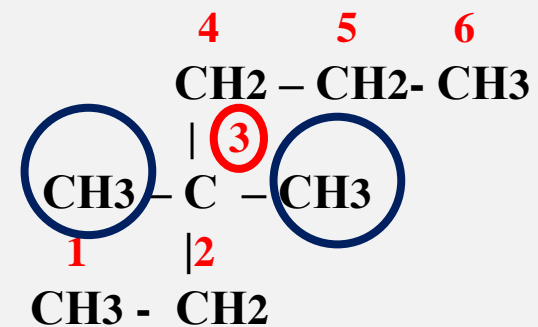

3- метил...

Якщо замісники різні, цифри їх положення вказуються окремо:

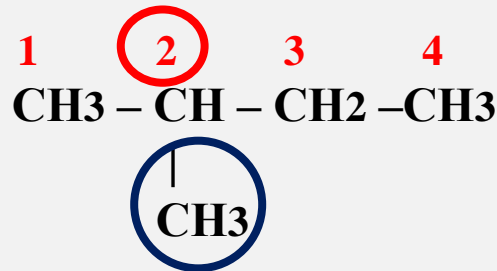
Якщо біля одного атома Карбону розміщені два однакових замісники, цифри їх положення вказуються двічі:

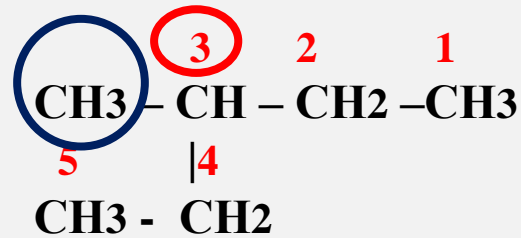
3,3 - диметил...

4 - етил - 2,2,6- триметил...

6. Вказуємо назву алкану, що відповідає кількості атомів Карбону в найдовшому карбоновому ланцюзі.

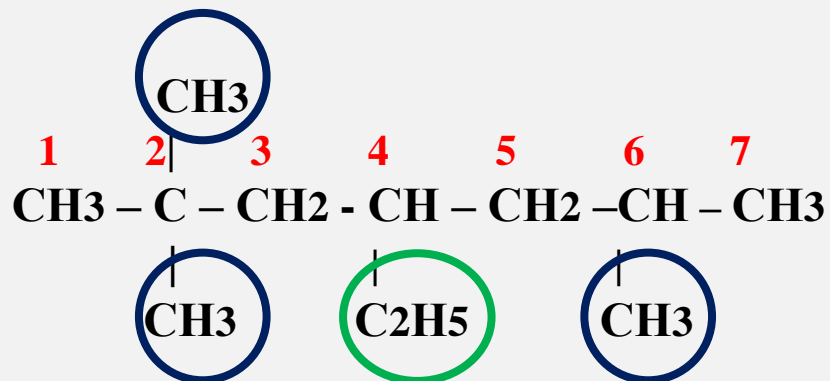

2-метилбутан

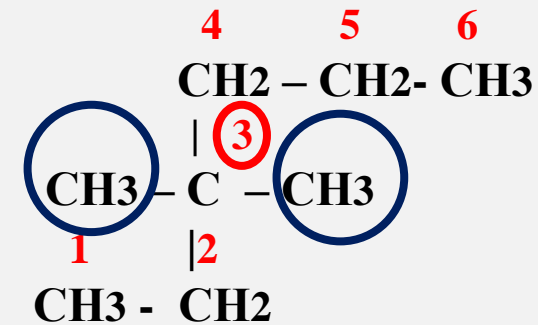

3-метилпентан

Якщо замісники різні, цифри їх положення вказуються окремо:

Якщо біля одного атома Карбону розміщені два однакових замісники, цифри їх положення вказуються двічі:

3,3-диметилгексан

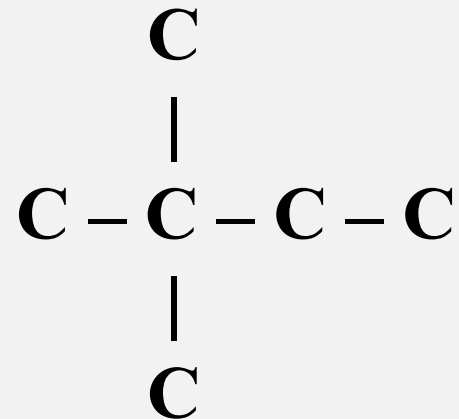
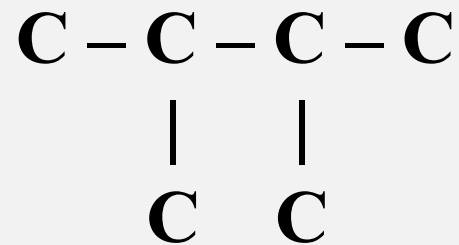
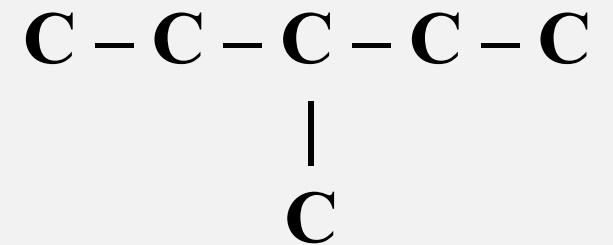
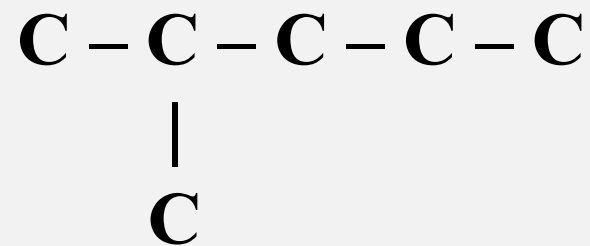
4-етил-2,2,6-триметилгептан

- Ізомери – це речовини, що мають однаковий якісний і кількісний склад, але різну будову молекули (різний порядок з'єднання атомів в молекулі).

СКЛАДАННЯ ФОРМУЛ ІЗОМЕРІВ АЛКАНІВ.

Приклад. Скласти формули структурних ізомерів для речовини з загальною формулою C_6H_{14} .

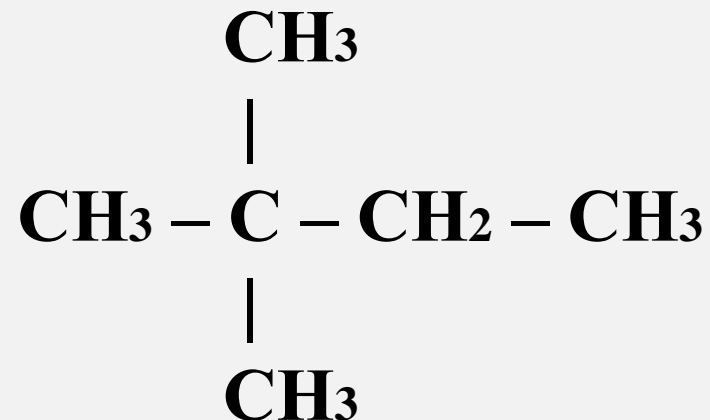
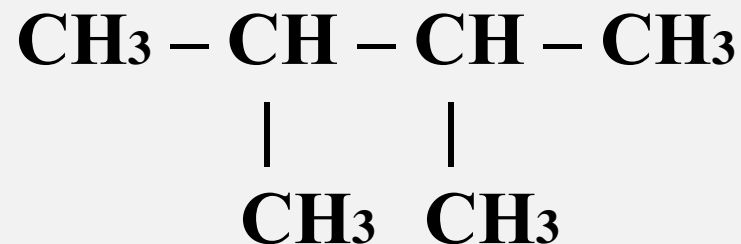
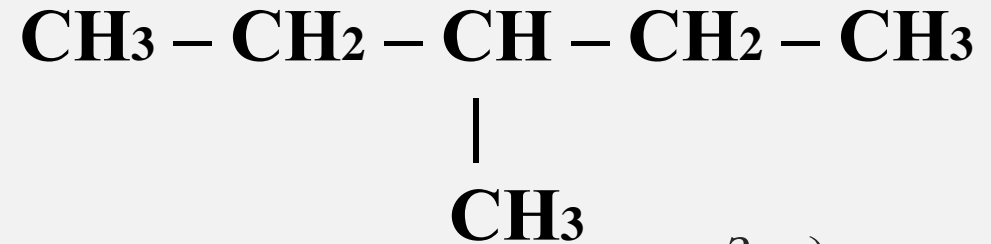
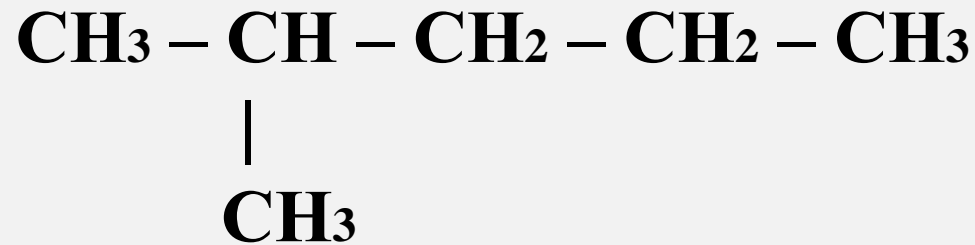
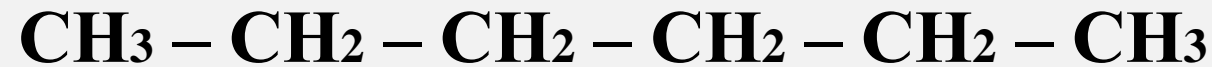
1. Записати різні варіанти сполучення атомів Карбону між собою.

СКЛАДАННЯ ФОРМУЛ ІЗОМЕРІВ АЛКАНІВ.

2. Додати символи атомів Гідрогену відповідно валентності атомів Карбону.

Завдання.

Назвати ізомери за систематичною номенклатурою.